

ANKARA DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞINA

Dosya no: 1988/28

Ö Z Ö : Tahliye istemidir.

Müvekkillerimizin sorgularının tamamlanmasını takip eden her celse tahliye talebinde bulunduk. Bu güne kadar vaki tahliye taleplerimiz mahkemeye red edildi. Buna rağmen bugün aynı taleple huzurunuzdayız. Zira, bir ceza davasının canlı olan ve yaşayan yapı-
sında, tutukluluk halinin devamlı gözden geçirilmesi kaçınılmaz bir olaydır. Nitekim, C.M.U.K. İl2. yada 123. Üncü maddelerinde görüldüğü gibi tutukluluk halinin devam edip etmiyeceğinin belirli zamanlarda incelenmesinin öngörülmüş olması bizi doğrulamaktadır. Kanun, yargılama esnasındaki gelişmelerin tutukluluğu, olumlu veya olumsuz ne türlü etkilediğinin sürekli denetim altında tutulmasını öngörüyor. Tutuklama kararının üzerinden 1,5 yıl geçti, yaşadığımız dünya da ve özellikle kendi memleketimizde davayı ve tutuklamayı etkileyecek hızlı gelişmeler yaşanmaktadır.

TABULAR YIKILIYOR

Tabular yıkılıyor birer birer, olaylar hepimizin gözleri önünde cereyan ediyor. Toplumun değişik kesimlerinden gelen sesleri izninizle birlikte kısaca hatırlıyalım.

- 17 MART 1987 Başbakan ÖZAL

"Türkiye'nin kuruluşunda İslamcı Demokrat Parti ile Komünist Partinin kurulması yasağı gerekliydi. Ortak Pazar'a uyumda Türkiye büyük bir olasılıkla belli bir zaman sonra bu iki temel kuralından vazgeçebilir. Ben bu konuların genel tartışmasından yanayım"
(Milliyet Gazetesi - 17.3.1987)

- 13 NİSAN 1987 Devlet Bakanı Ali BOZER
"AT'ye giren bir Ülke oranın normlarına uyar. Bu itibarla tabii mevzuatımızı bu açıdan gözden geçireceğiz. Hepsini birlikte yeni bir düzenlemeye tabi tutacağız. (Nokta Dergisi - 13.4.1987)

- 17 EKİM 1988 Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı'na Almanya'yı ziyareti sırasında
"Komünist Partisi kurulmalı" dedi.

- 29 KASIM 1988 tarihinde Başbakan Turgut ÖZAL Fransa ziyareti sırasında
"Türkiye'de Komünist Partisi kurulabilir." diye beyanat verdi.

- 24 NİSAN 1989 Muhalefet Lideri Erdal İNÖNÜ
"Komünist Parti'sinin kurulması lazımlıdır" (Hürriyet Gazetesi - 24.4.1989)

- 25 NİSAN 1989'da Türk Avrupa Topluluğu Parlamento Komisyonu Toplantısında Meclis Başkanı AKBULUT
"Parlamentomuz, milli mevzuatımızı Avrupa Topluluğu mevzuatı ve ilkelerine uyumlu bir hale getirmek için gerekeni yapmaya hazırdır" diyor.

- 9 ŞUBAT 1989 günü düzenlediği basın toplantısında Mehmet TOPAÇ
"141.-142. maddelerden Hapis cezasının kaldırılacağını yerine sadece para cezası konacağını" beyan ediyor.

- 23 OCAK 1989'da Diyanet İşleri Başkanı Prof.Dr. YAZICIOĞLU Zaman Gazetesinin sorularını yanıtlarken
"Ben şahsen tam düşünce özgürlüğünden yanayım. Herkes düşüncesini tam olarak açıklayabilmelidir. Bu zaten insanın en tabii hakkıdır. Ancak, bunu yaparken zora başvurulmamalıdır. Avrupa Topluluğuna aday durumun-

Cicek Yagci

da olan Türkiye'de pek çok mevzuatta yapıldığı gibi, bu konuda da bir düzenleme yapılmasına şahaen inanıyorum*

- 30 KASIM 1988'de o zaman Millî Eğitim Bakanı olan Hasan Celal GÜZEL

"İnsanlar siyasi görüşlerinden dolayı cezavevlerine sokulursa biz buna karşıyız" diyordu.

- 1 MAYIS 1989 tarihinde Başbakan ÖZAL :

"141.-142.-163. maddelerin kaldırılması için kamuoyunda tartışma açılmalıdır. Fikir suçü kalkmalıdır"

- 9 MAYIS 1989 yine Başbakan ÖZAL, Antalya'da Gazeteciler Cemiyetinde yaptığı toplantıda;

"Türkiye AT'ye müreceat etmiştir. Fikir hürriyeti gerçekleşecektir" demişlerdir. Bunlar en yetkili ağızlardan çıkan beyanlardır.

- Sermaye kesiminden; Sabancı Holding yönetim kurulu başkanı Sakıp SABANCI 6 KASIM 1988'de

"Bütün dünya dah serbest, daha liberal bir sisteme giderken yasak tutturmak mümkün değil. Bu nedenle Türkiye'de Komünist Parti kurulmasına taraftarım" (Milliyet Gazetesi - 6.11.1988)

- Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanı İshak ALATON; 28 OCAK 1989 günü İstanbul İktisatçılar Derneğinde verdiği Konferansta,

"Türkiye'de Komünist Partisinin kurulması mevzuunda geç kaldığımızı inanıyorum. Bu kavga hem lüzumsuz hem de zarar verici oluyor. En göze batan zararı kendi kararlarıyla gelmiş iki kişiyi tevkif edip iğerde tutmada görüyorum. Bu kadar hatalı bir icraatı ben tasavvur edemiyorum. KUTLU ve SARGIN'ı tutuklatanlar, hükümetin tersine çalışan güçler mi diye ben şüpheleniyorum."

(29 OCAK 1989 ZODD. doğru)

- Üniversite kesiminin bu konudaki görüşlerinden alabileceğim alıntılar pek uzun zaman alacağından sadece Prof. Münci KAPANI'nın 10 ARALIK 1988 tarihinde yayınlanan makalesinden şu cümleyi aktarmak istiyorum.

"İnsanların siyasal görüş ve düşünceleri yüzünden hapse atıldıkları Ülke imajının silinmesi zamanı gelmiştir. Bunun gibi evrensel bildiri de, uluslar arası sözleşmelerde yer alan insan hakları ilkelere ile bağdaşmayan bunlara açıktan açığa ters düşen yasa hükümlerinin kaldırılması ve uygulamaların durdurulması kaçınılmazdır. Ancak bunlar yapıldıktan sonradır ki Türkiye gerçekten "insan haklarına saygılı" bir ülke olarak çağdaş ve uygar demokratik toplumlar arasındaki onurlu yerini alacaktır."

- 30 MAYIS 1989 tarihinde Ankara'da Demokrasi Kurultayı toplandı. Kurultaya iştirak eden Parti Başkanları, Üniversite Profesörleri, Değerli Hukukçular, Seçkin Yazarlar Ülkenin yetiştirdiği aydınlar hür düşüncüyü açığa çıkararak kanun maddelerini tartıştılar. Demokraside hala eksiklikler olmasının uteng verici olduğu şekli demokrasiden gerçek demokrasiye geçilmesine engel olan 141.-142.'inci maddelerin kaldırılması, Türkiye'nin Tabular Ülkesi olmaktan çıkarılması dile getirildi. 141.-142.'inci maddelerin de ha da fazla gecikilmeden kaldırılması istemi oy birliği ile benimsenmiştir.
- Sosyalist partinin kapatılması istemiyle Anayasa mahkemesine açılan dava sonuçlandı. Partinin programı, sınıf tahakkümü - sınıf iktidarı'nı öngörüyor iddiasıyla açılan davayı Anayasa mahkemesi red etti. Bu durumda Sosyalist Parti yöneticileri hakkında İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinde 141.-142. maddelere muhalafet sebebiyle, dava da anlamını yitirdi.

Kanaatimizce Anayasa Mahkemesinin bu dava dolayısıyla ortaya koyduğu görüş, bütün mahkemelerce iyi değerlendirilecektir.

- 141. ve 142. maddelerin kaldırılması amacıyla TBMM'ne verilmiş olan yasa teklifleri gündemdedir. Komisyon şimdiden yasa maddelerinin ön gördüğü cezaları indirmiştir.

5. - 1989 yılı Ocak ayında Uluslararası Demokratik Hakukçular Birliği Toplantısının konusu Türk Ceza Yasasının 141.-142.'inci maddeler ve SARGIN ve KUTLU davasıdır. Aslını ve Türkçe bir tercümesini ekte taktim ettiğimiz Birlik Mütalaaında, 1982 anayasası, Avrupa sözleşmesini, Türk Ceza Kanununu davamızın ıddianamesini inceliyor ve kısaca ifade etmek gerekirse Türk Ceza Kanununun 141.-142' mad. Avrupa sözleşmesinin 9-10 ve 11 maddelerine aykırı olduğunu tesbit ediyorlar. Bu maddelerin Avrupa sözleşmesinin enilen maddelerine uyumlu kılınması için değiştirilmesi veya en doğrusu kaldırılması önerisinde bulunuyorlar.

Mahkememiz daha öncede bir defa dile getirdikleri gibi biz bize "iyi ama bu maddeler yürürlükten kalkmadık" diyebiliriz. Sayın Yargıçlar, bu maddeler kalkmış olsaydı esasen biz davanın ıddiasını talep etmek mevkiinde olacaktık. Biz sadece tutukluluk hâlinin devam edip etmemesine karar verecek olan sizlere Devlet ve Hükümet adına verilen demeçlerin, yasa önerilerinin yok sayılması, Toplumun her kesiminden gelen sese kulak tıkınması mümkün müdür? Toplumun, gereksiz bulunduğu, Devlet ve Hükümet yetkililerinin kaldıracaklarını açık açık ifade ettikleri ceza kanunu maddelerinden yargılanan müvekkililerimizin hâle tutuklu olarak yargılanmaları hukuka uygun mudur? diyoruz.

Bakınız, Malatya Devlet Güvenlik Mahkemesi müvekkilimiz Nabi YAĞCI hakkında açılan davada beraat kararı verdi. Malatya DGM.'nin 9.2.1989 günlü kararı dosyanızdadır.

Öte yandan gene Müvekkilimiz Nihat SARGIN, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinde bakılmakta olan davada da tutuklu olarak yargılanmaktadı. Anılan davanın 31.3.1989 günlü duruşmasında mahkeme Nihat SARGIN'ın tahliyesine karar verdi. Bu kararın onaylı bir örneğini ilişikte taktim ediyorum. Bilindiği üzere bu davalar aynı suçlamalara dayanan konusu, niteliği aynı olan davalardır. Devalara bakan mahkemeler, bu davaları birbirinin aynı davalar saymışlardır. Üstteğin müvekkilimiz Nabi YAĞCI hakkında, Ankara 6.'cı Ağır Ceza Mahkemesindeki davada da mahkeme aynen şöyle demektedir.

"Sanıklara yükletilen suç temadi eden ve birlikte görülmesi zorunlu olan suçlardandır. Aynı nite-

likte olan suçların ayrı mahkemelerde görülmesi ve sanığa tek bir suçtan iki kez ceza verilmesi düşünülemez. Her iki suç tarihinin aynı olduğu, gerçekten sanıkların eylemlerinin 1974 yılından 1988 yılına kadar temadi ettiği ve eylemlerin birbirinden bağımsız düşünülemediği kanıtlarla kesinlik kazanmıştır."

Maliye DGM.'nin ve İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinin kararlarında da aynı doğrultuda gerekçeler yer almıştır. Esasen mahkemenizde bu davalar bütününü aynı çerçevede görmek ve davalara karşı aynı kararları vermek mümkündür. Mahkemenizin birinci derece kararlarında bu kararların aynı kararları bu mahkemenizde de uygulanması gerekmektedir.

İşte bu davaların ortaya koyduğu aynı dava olmak Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesinin kararı ile söylesek "tek bir suç" olmak niteliği göz önünde bulundurulduğunda, bahsettiğimiz beraat ve tahliye kararları önem kazanmaktadır. Aynı suç olduğu kabul edilen dava konusu suçların bir mahkemenin hükmü ile aynı mahkemenin hükmü sebebiyle tutukluluk sebebi sayılmamış olması, bu davalar bakımından da değerlendirmenizde nazarı dikkate alınacak bir nokta oluşturmaktadır.

Müvekkillerimiz 5 ARALIK 1987 tarihinde tutuklandı. Tutuklanma kararı Dç nedene dayanıyordu.

"Suçun işlendiğine dair kuvvetli emareler görüldüğü,
Münet suçların ağır cezalı suçlardan olduğu,
Bunların Devlet ve Hükümet nüfusunu kıran suçlardan
bulunduğu"

Öncelikle şu Kuvvetli Emareye" bakalım. Bilindiği gibi bu ibare CMUK.'nun 104. maddesinde yer alıyor Ancak, "Kuvvetli Emare" konusu daha sonra anayasal düzeydeki bir düzenleme ile açıklık kazandı.

Anayasanın 19. maddesi şöyledir :

70
"Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçımlarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hakim kararı ile tutuklanabilir."

Açıkça görüldüğü gibi bir kimsenin suçluluğu hakkında kuvvetli emare bulunması tek başına bir tutuklama sebebi olamaz. Anayasa "Ancak" kelimesi ile bunu açıkça ifade etmektedir.

Birde kuvvetli belirti ile kastedilenin ne olduğuna bakmak gerekmektedir. Bununla kastedilen suçun işlendiğinin kesinlik kazanması sabit sayılması mıdır? Bunun böyle anlaşılması yargılamayı lüzumsuz kılar. Çünkü suçun işlenip işlenmediği ancak hükümlerle ortaya çıkacaktır. Kuvvetli belirti kavramını tek başına soyut bir biçimde ele almak da söz konusu olmamalıdır. Sanığın savunması karşısında kuvvetli belirti, büyük ölçüde önemini yitirir. Mesumluk Karinesi ile, suç işlediğine ilişkin kuvvetli belirti kavramı birbirlerini reddeden kavramlardır.

Suçun ağır cezalı bir suç olması da başlı başına tutukluluk kararı için tutukluluk halinin devası için yeterli değildir. Kanun suçun ağır cezalı olması kaçma şüphesine bağlı bir unsur olarak görmektedir. Yurtdışından kendiliklerinden gelmiş olan müvekkililerimizin kaçması diye bir endişe izah edilemez. Ayrıca, mahkememiz hiçbir ara kararında böyle bir endişeye yer vermemişlerdir.

Tutuklama sebebi olarak gösterilen "Devlet ve Hükümet nüfusunun kırılması" keyfiyeti de olayımızda söz konusu olamaz. Devlet ve Hükümeti temsil edenler fikir özgürlüğünden yana olduklarını, Komünist Parti kurulmasına karşı olmadıklarını beyan ediyorlar ve T. Ceze Kanununun 141. ve 142. maddesinin değiştirilmesi meclis gündeminde bulunuyor.

Aynı şeyleri şöylüyor müvekkililerimiz ise tutuklu yargılanıyor. Şu durumda asıl müvekkililerimizin tutuklu olarak yargılanması Devlet ve Hükümetin nüfusunu dünya önünde kırar hale gelmiştir.

Son olarak, geçici bir tedbirden ibaret olan tutuklama bir zorunluk değil, tamamen hakimin taktirine kalmış bir tedbirdir. Ana yasa bunu sağlamak için "Hakim Kararı ile tutuklanabilir" hükmünü getirmiştir.

Bütün söylediklerimizi toparlarsak ;

- 1-) İddianamenin dayanağı olan 141.-142.'inci maddelerin değiştirilmesi veya kaldırılması meclis gündemindedir,
- 2-) Devlet ve Hükümet yetkilileri, Üniversite Bilim Adamları ve toplumun her kesiminden yükselen ses düşünce suçunun kaldırılması, gerçek Demokrasinin kurulması yolundadır,
- 3-) Aynı suçtan yargılama yapan mahkemeler müvekkillerimiz için Beraat ve Tahliye kararları vermektedir,
- 4-) Tutuklama zorunlu değil, taktiri bir müessesedir,
- 5-) Müvekkillerimizin tutuklu kalması, Kamu vicdanını rahatsızlatan değil aksine rahatlatıcı eden bir hal almıştır.

SONUÇ : Mahkemelerin müvekkillerimiz hakkında tahliye kararı vererek, Demokrasiye, Hukuk Devletine ve Hukukun Üstünlüğü Prensiplerine katkıda bulunmalarını saygı ile talep ve istirham ediyoruz.

Aynı fabası
Filizze geçmeniz dileğiyle

99 44 30 68 580 37

anka(iç)-

48

Dilekçe Başlığı

- kutlu ve sargin'in tahliye istemine red...
- ankara devlet güvenlik mahkemesi, tbkp yöneticileri ^{/nihat} ~~nihat~~ sargin ile ~~haydar kutlu~~ haydar kutlu'nun tahliye istemini " suçun niteliği dosya içeriği ve tutuklama tarihi"ni gerekçe göstererek reddetti...
- haydar kutlu ve nihat sargin, dava dosyasındaki tüm belgelerin tercih yapılmaksızın okunmasını istedi...

Ankara, 18 Mayıs (ANKA)- Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) Yöneticileri Nihat Sargin ve Haydar Kutlu'nun tutuklu, 14 sargin de tutuksuz yargılandıkları davada, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM), Sargin ve Kutlu'nun tahliye istemini reddetti. DGM, ^{red kararına} gerekçe olarak Sargin ve Kutlu'ya yüklenen "suçun niteliği, dosya içeriği ve tutuklama tarihini" gösterdi.

DGM'de bugün yapılan duruşmada Nihat Sargin ve Haydar Kutlu'nun istemi ^{leri} üzerine, dava dosyasındaki yazılı belgelerin okunmasına başlandı. Sargin ve Kutlu, yazılı belge olarak dava dosyasına giren her şeyin ayarım yapılmaksızın okunmasını istediler. Yazılı belgelerin okunmasına zorunlu nedenlerle önümüzdeki duruşma ^{da} devam edilmesine karar veren mahkeme, bugün daha sonra Sargin ve Kutlu'nun tahliye istemlerini ele aldı.

Avukat Necla Fertan tarafından okunan ve tüm savunma avukatlarının imzalarının bulunduğu tahliye dilekçesinde, Cumhurbaşkanı Kenan Evren başta olmak üzere, Başbakan ^{Turgut} Özal, Ana Muhalefet Partisi Lideri Erdal İnönü, Üniversite yetkilileri ve işadamlarının, Türkiye'de komünist partinin kurulması gerekliliğinden söz ettikleri, ayrıca TCK'nın 141 ve 142 maddelerinin kalkmasını savundukları belirtilerek, Nihat Sargin ile Haydar Kutlu'nun tahliyelerine karar verilmesi istendi.

Kutlu'nun tahliyelerine karar verilmesi istendi.

"Hün idam cezasıyla yargılananlar bugün devlet töreni ile torra-
ğa veriliyor, dün idam cezasıyla yargılananlar bugün bakan koltuğunda
oturuyor, dün idam cezasıyla yargılananlar bugün aynı partinin başında
bulunuyor" denilen tahliye dilekçesinde, 1,5 yıldır düşüncelerinden ötürü
tutuklu bulunan Sargın ve Kutlu'nun tutukluluk hallerinin devam etmesinin
devletin en yetkili kişilerini bile zor durumda bıraktığı, bu nedenle
"Türkiye'de konuşulmayan konuların" en yetkili ağızlardan dile getirildiği
~~ve~~ *konuşulduğu*

"Türkiye'de artık tabular bir bir yıkılıyor . Vereceğiniz karar
demokrasiye, hukuk devletine ve hukukun üstünlüğü ilkesine yararlı
olacaktır " ^{tekniklikle} ~~sonunda~~ sona eren tahliye /dilekçesinin okunmasından sonra
kararını açıklayan Ankara DGM heyeti, Sargın ve Kutlu'ya yüklenen "suçun
niteliği, dosya içeriği ve tutuklama tarihleri " gibi nedenlerle tahliye
istemini reddetti. Sargın ve Kutlu'nun yargılanmasına 16 Haziran'da
devam edilecek.

(ANKA)